

Danderyds kommun

Parter: Carl Kjellberg ./.. Danderyds kommun

Målet gäller: laglighetsprövning enligt kommunallagen

Det bifogade överklagandet har kommit in till domstolen.

Målet behöver kompletteras

Ni ska ge in följande handlingar:

- de handlingar som utgjort underlag för det överklagade beslutet

Ni ska även yttra er i målet.

Observera att klaganden har begärt att det överklagade beslutet ska inhibieras.

Detta gäller även i de fall tiden för överklagande inte har gått ut.

Kompletteringen ska ges in till domstolen snarast men **senast den 30 oktober 2023**

När ni skickar in kompletteringen

Uppge ert namn, målnummer 20570-23 och det telefonnummer som ni kan nås på. Lämna också e-postadress, så att vi framöver kan skicka handlingar i målet via e-post.

Skicka gärna in handlingarna till domstolen digitalt, helst i PDF-format. De behöver då inte lämnas på annat sätt. På www.domstol.se/skickadigitalt finns information om hur ni kan lämna in handlingar digitalt.

Har ni frågor?

På webbplatsen finns information om domstolen och om handläggningen. Kontakta oss gärna vid frågor – ni når oss via e-post avd6.fst@dom.se eller per telefon 08-561 68005.

Carina Ohlsen

Bifogade handlingar: aktbilaga 1-2

Sida 1 (av 1)

Om domstolens behandling av personuppgifter, se www.domstol.se/personuppgifter. Kontakta oss för information på annat sätt.

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1
Telefon
08-561 680 00

Öppettider
måndag–fredag
08:00–16:00

Postadress
115 76 Stockholm

E-post
avd6.fst@dom.se
Webbplats
www.domstol.se/forvaltningsratten-i-stockholm/

Laglighetsprövning av Kommunfullmäktiges beslut

Yrkande

Den 16 oktober 2023 fattade Kommunfullmäktige i Danderyds Kommun beslut att riva Oscarsborgsvillan. Jag yrkar att Förvaltningsrätten upphäver Kommunfullmäktiges beslut nr §128. **Se bilaga 1.** Vidare yrkas inhibition, dvs att beslutet inte får verkställas innan hela frågan har belysts.

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 6

INKOM: 2023-10-26
MÅLNR: 20570-23
AKTBIL: 1

Grund för yrkande

Som grund för yrkandet anges att beslutet kommit tillstånd på felaktig grund, då inte samtliga handlingar i ärendet lagts fram för Kommunfullmäktige, utan tvärtom medvetet undanhållits.

Motivering

På fastigheten Danderyd 2:143 ligger byggnaden som går under namnet Oscarsborg. Huset byggdes 1904 av byggmästare Oscar Slöör på ofri grund. Marken tillhörde på den tiden staten. 1974 köptes fastigheten av Domänverket och kom i Danderyds kommuns ägo 1974-10-01. Byggnaden Oscarsborg köptes, efter beslut i kommunfullmäktige 1979-05-28 §77, av Estrid Bengtssons dödsbo, för 58000 kr, med tillträdesdag 1979-07-15. I samma kommunfullmäktigebeslut beslöts att byggnaden skulle hyras ut till Danderyds Motorförening, som alltsedan dess innehar hyresrätten.

Kommunen har allt sedan villan köptes och hyrdes ut försummat underhållet av byggnaden. Endast akuta punktinsatser har skett från det ideella föreningslivet. Villan har därför ett starkt renoveringsbehov.

I samband med överväganden från kommunen att riva villan i syfte att slippa underhållskostnaderna har mitt företag QI Construction AB erbjudit oss att renovera villan på vår och andra i närheten belägna företags bekostnad. En förutsättning har varit att kommunen låter rivningskostnaden gå till renovering i stället, och att ett hyresavtal på 10 år mot en symbolisk hyra upprättas. Kontakt togs med kommunens tjänstemän redan i augusti 2022, och det utlovades att förslaget skulle beaktas i utredningen om villans framtid. **Se bilaga 2.**

Efter att utredningen blivit offentlig och lagts till handlingarna för Kommunstyrelsens sammanträde den 28 november 2022 blir det tydligt att kommunledningskontoret fullständigt mörkat att det finns ytterligare alternativ till villans framtid, som faktiskt kan få den räddad. **Se bilaga 3.**

Efter att jag skickat ett mail till Kommunstyrelsen inför dess sammanträde beslutar kommunstyrelsen den 28 november 2022 att återremittera ärendet till kommunledningskontoret att allsidigt belysa konsekvenserna av inkommet förslag från QICON. Vidare beslutar man att kommunledningskontoret ska återrapportera ärendet senast vid kommunstyrelsens sammanträde den 6 februari 2023.

En återrapportering skedde varken på sammanträde den 16 januari 2023, den 6 februari 2023 eller den 6 mars 2023. En återrapportering av ärendet har tills idag ännu inte skett, trots att det fanns en hel del att återrapportera om.

Dag Björklund, Tf mark- och planeringschef utsågs att föra diskussioner med QICON med anledning av kommunstyrelsens beslut. Den 7 december skedde ett första möte mellan Dag Björklund och QICON. Den 19 december 2022 erhålls ett första ramutkast på ett avtal. **Se bilaga 4.** QICONs svar skickades den 20 december. **Se bilaga 5.** Här definieras för första gången också trädgårdens gränser. Efter jul, i vecka 3, förs samtal mellan parterna och ett första utkast på en möjlig verksamhet på fastigheten beskrivs i ett mail den 20 januari.

Muntligt rapporterade Dag Björklund till kommunens fastighetsutskott den 23 januari 2023, och han fick i muntligt uppdrag att gå vidare och skissa på ett avtalsförslag.

Nu förlöp en viss tid och ny kontakt initierades av QICON, som lämnade ett meddelande hos Dag Björklund under vecka 13. Den 3 april kom ett mail med innehåll enligt **bilaga 6**.

Den 19 april kommer ett mail från Dag Björklund, som bifogas i **bilaga 7**. Det andra utkastet av avtal presenteras i **bilaga 8**. Svar på utkast på principöverenskommelse skickades av QICON den 25 april, se **bilaga 9** och revideringar av utkast till principöverenskommelse, se **bilaga 10**.

Den 3 maj skickas slutligt dokument till QICON och en accept på detta sker med värdande post samma dag. Bilagan har diarieförts och fått ärendenummer KS 2021/0258. Se **bilaga 11**.

Skriftväxlingen avslutas den 3 maj med Dag Björklunds ord *"Tack för snabb återkoppling. Jag återkommer om tid för undertecknandet."*

Ärendet skulle läggas upp för fastighetsutskottet den 15 maj 2023, men det gjordes det aldrig. På fråga från QICON till Dag Björklund den 25 maj, varför ärendet aldrig lades upp, kom till svar att *"Ärendet drogs ut vid den politiska bredningen. Mitt intryck är att man behövde mer tid för att diskutera förslaget i sina partigrupper. Räkna med att ärendet kommer upp igen 8 juni."* På frågan om vem som drog ur ärendet kom svaret: *"Jag uppfattade det som att det rådde konsensus om detta men det är ordförande som slutligt bestämmer vilka ärenden som ska tas upp."*

Den återrapportering av ärendet till Kommunstyrelsen, som Kommunstyrelsen beslutat skulle ske senast på sammanträde den 6 februari 2023, skedde först den 19 juni 2023, och då förtäckt i ett tjänsteutlåtande med förslag att riva Oscarsborgsvillan. Se **bilaga 12**. Den diarieförda handlingen (principöverenskommelsen) som förhandlats fram mellan kommunledningskontoret och QICON återfinns inte bland handlingarna. Kommunstyrelsen beslutar i enlighet med tjänsteutlåtandet.

Ärendet tas upp till Kommunfullmäktige den 28 augusti 2023 och pga att handlingen Principöverenskommelsen inte finns med begärs en minoritetsåterremiss, vilket också blir det beslut som kommunfullmäktige fattar.

Ingen pratar med QICON under återremisstiden och samma handlingar presenteras igen, inför kommunfullmäktiges sammanträde den 16 oktober 2023. Fortfarande utan den diarieförda handlingen Principöverenskommelsen.

Kommunfullmäktige har inte haft tillgång till kompletta handlingar och har därför inte kunnat fatta ett beslut på rätt grunder. Handlingar har medvetet undanhållits kommunfullmäktige.

Bilagor

1. Justerat protokoll från kommunfullmäktige den 16 oktober 2023. Bilagan styrker att beslut fattats.
2. Mail med Fredrik Lindberg hösten 2022. Bilagan styrker att kommunen fått reda på initiativet innan första tjänsteutlåtandet lagts fram.
3. Tjänsteutlåtande från 2022-11-17. Bilagan styrker att kommunen inte önskar se ett alternativ som innebär en renovering utan tvärtom mörkar att ett sådant alternativ finns. Se sid 9 f.
4. Första utkast av avtal. Bilagan styrker parternas intentioner.
5. Första utkast av avtal med QICONS revideringar. Bilagan styrker parternas intentioner.
6. Mail för att skaka liv i processen efter en tid. Bilagan styrker parternas intentioner.
7. Andra utkast av avtal. Bilagan styrker parternas intentioner.
8. Utkast principöverenskommelse. Bilagan styrker parternas intentioner.
9. Svar på andra utkast av avtal. Bilagan styrker parternas intentioner.

10. Utkast principöverenskommelse med QICONS revideringar. Bilagan styrker parternas intentioner.
11. Principöverenskommelsen. Handlingen styrker att ett färdigförhandlat avtal föreligger, som dessutom är diariefört med ärendets ärendenummer.
12. Tjänsteutlåtande från 2023-05-30. Bilagan styrker att kommunledningskontoret försöker mörka att en färdig principöverenskommelse föreligger. Se tex sid 9 ff.

Sökande

Carl Kjellberg, 670831-7695

Klostervägen 5A
182 76 Stocksund

Mobil 070-3557136

epost carl.kjellberg@qicon.se

Kommunfullmäktige

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Avdelning 6INKOM: 2023-10-26
MÅLNR: 20570-23
AKTBIL: 2

Plats och tid	Entrétorget, Mörby centrum, kl. 18.30–22.05
Paragrafer	121–136
Beslutande	Se bifogad närvarolista
Ersättare	Se bifogad närvarolista
Utses att justera	Sara Degrér (KD) och Karsten Inde (S)
Plats och tid för digital justering	Djursholms slott, onsdagen den 25 oktober, kl 08.30
Sekreterare	Samuel Larsson
Ordförande	Boris von Uexküll
Justerande	Sara Degrér och Karsten Inde

BEVIS OM TILLKÄNNAGIVANDE

Digital justerat protokoll har tillkännagivits på kommunens anslagstavla

Beslutande församling	Kommunfullmäktige	
Sammanträdesdatum	2023-10-16	
Datum då anslaget sätts upp	2023-10-26	Datum då anslaget tas ned 2023-11-17
Protokollets förvaringsplats	Kansliet, Djursholms slott	
Intygas	Samuel Larsson	

Innehållsförteckning

Ärende	Sida
Tillkännagivande.....	4
Anmälan av sammanräkningsprotokoll	5
Interpellation till kommunstyrelsens ordförande angående flaggning.....	6
Interpellation till socialnämndens ordförande angående mat på våra äldreboenden	7
Ändring av Käppalaförbundets förbundsordning innebärande utökad låneram	8
Redovisning av hur beviljat partistöd använts under 2022 och utbetalning av partistöd avseende 2024.....	10
Antagande av hyresmodell för Danderyds kommun och Djursholms AB.....	12
Förslag om rivning av Oscarsborgsvillan inom fastigheten Danderyd 2:143.....	15
Antagande av program för utförare av kommunal verksamhet	18
Svar på motion från Christer Erestål (SD) om att stärka demokratin i Danderyd genom att införa möjligheten för de politiska partierna att regelbundet träffa invånarna.....	19
Svar på motion från Siv Sahlström (C) med flera om att utreda möjligheten att inrätta ett ungdomsfullmäktige i Danderyds kommun.....	21
Svar på motion från Maria Mandahl (C) med flera om att förlänga nyttjandetiden på komponenter i kommunens fastigheter	23
Svar på motion från Christer Lidgard (C) med flera om att bevara koppartaken på de två pumpstationer som återstår att renovera	24
Svar på motion från Siv Sahlström (C) med flera om att minska genomfartstrafiken på Näsbyvägen	25
Befrielse från förtroendeuppdrag	26
Befrielse från uppdrag som ledamot i kommunfullmäktige och hemställan om ny röstsammanräkning hos länsstyrelsen	27

2023-10-16 Kommunfullmäktige 2023-10-16

Ledamöter: M=19 C=12 L=6 S=5 KD=4 SD=3 MP=2 Summa 51

Ersättare: M=10 C=6 S=3 L=3 SD=2 KD=2 MP=2 Summa 28

Ledamöter	Närvaro	Ersättare
Hanna Bocander (M) ej § 127	X	Anna Sarkany (M) § 127
Kristin Eriksson (C)	X	
Christian Hoas (M)	X	
Birgitta Lindgren (L)	X	
Jenny Åkervall (S)	X	
Johanna Hornberger (M)	X	
Patrik Nimmerstam (C)	X	
Joachim Gahm (KD)	X	
Carl Gustav Pfeiffer (M)	X	
Bo Lagercrantz (SD)	X	
Christian Ljungdahl (C)	X	
Boris von Uexküll (M)	X	
Annika Linde (L)	X	
Carina Erlandsson (M)	X	
Karsten Inde (S)	X	
Lovisa Eriksson (C)	--	Christer Lidgard (C)
Carolin Robson (MP)	--	Kjell Rosén (MP)
Leo Smidhammar (M)	X	
Bigitta Sundman (M)	X	
Siv Sahlström (C)	X	
Fredrik Pallin (L)	X	
Sara Degrér (KD)	X	
Anders Bergstrand (M) t.o.m. § 129	X	Anna Sarkany (M) fr.o.m. § 130
Robert Bryhn (C)	--	Ingela Gilljam Papinski (C)
Anette Jellve (S)	X	
Ludvig Waldenström (M)	X	
Christer Erestål (SD)	X	
Erik Hafström (M)	X	
Karl-Johan Nybell (C)	X	
Maarit Nordmark (L)	X	
Robert Nibelius (M)	X	
Claës Breitholtz (M)	--	Emma Wicksell (M)
Inger Fabian (C)	X	
Hedvig Landahl Enquist (S)	X	
Ulla Hurtig Nielsen (M)	X	
Håkan Johanson (KD)	--	Gunnar Liljegren (KD)
Eva Lindman Marko (C)	X	
Johan Gröndal (M)	X	
Rolf Lundgren (L)	X	
Ruby Rosén (MP)	X	
Catrin Tidström (M)	X	
Maria Mandahl (C)	--	Eva von Sydow (C)
Eva Bergman (SD)	--	Deniz Norgren (SD)
Fredrik Näslund (M)	X	
Olle Johansson (S)	X	
Magnus Boman (M)	X	
Christina Strenger-Böös (C)	X	
Elvy Svennerstål (L)	--	Desirée Lindqvist (L)
Erik Lunell (M)	X	
Lukas Johannesson (C)	X	
Erika Svanström (KD)	--	Erik Baggström (KD)

<u>Ersättare</u>	<u>Närvaro</u>
Emma Wicksell (M)	X
Anna Sarkany (M)	X
Richard Törnqvist af Ström (M)	--
Inger Ohlsson Blomberg (M)	X

Karin Skiöld (M)	X
Jolanta Kowalkowska (M)	X
Christer Bergquist (M)	X
Michael Kindahl (M)	X
Johan Hjelmqvist (M)	--
Truls Sandberg (M)	X
Christer Lidgard (C)	X
Sarah Korduner Izosimov (C)	--
Ingela Gilljam Papinski (C)	X
Eva von Sydow (C)	X
Björn Strenger (C)	X
Desirée Lindqvist (L)	X
Lisa Abramowicz (L)	--
Karl Stenqvist (S)	X
Bodil Ström (S)	X
Erik Aurell (S)	--
Gunnar Liljegren (KD)	X
Erik Baggström (KD)	X
Deniz Norgren (SD)	X
Kjell Rosén (MP)	X
Gun-Britt Lindström (MP)	X
Charlotta Carlén (SD)	--
Lars-Gunnar Wallin (L)	X
Eric Skoglund (C)	X

Kommunfullmäktige

§ 121

Tillkännagivande

Tillkännagivande av dagens sammanträde har varit anslaget på kommunens digitala anslagstavla och infört i DanderydsAktuellt. Kallelsen har tillställts samtliga fullmäktigeledamöter och ersättare inom föreskriven tid och publicerats på kommunens hemsida. Sammanträdet förklaras därför i laga ordning tillkännagivet.

Kommunfullmäktige

§ 122

Anmälan av sammanräkningsprotokoll

Länsstyrelsens beslut från den 14 september 2023 om att utse Lars-Gunnar Wallin (L) till ny ersättare i kommunfullmäktige anmäls för kommunfullmäktiges kännedom. Avgången ersättare är Hellen Wohlin Lidgard (L).

_____

§ 123

KS 2023/0418

Interpellation till kommunstyrelsens ordförande angående flaggning

Ärende

Christer Erestål (SD) ställer en interpellation till kommunstyrelsens ordförande angående flaggning.

Överläggning

Kommunstyrelsens ordförande Hanna Bocander (M) besvarar interpellationen muntligt.

Under överläggningen yttrar sig även Christer Erestål (SD), Carl Gustav Pfeiffer (M) och Olle Johansson (S).

Proposition

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på att interpellationen ska få ställas och finner att kommunfullmäktige så beslutat. Efter överläggningen ställer han proposition på att kommunfullmäktige ska notera att överläggningen är avslutad och finner att kommunfullmäktige så beslutat.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att interpellationen ska få ställas.
2. Kommunfullmäktige noterar att överläggningen är avslutad.

Interpellation till socialnämndens ordförande angående mat på våra äldreboenden

Ärende

Siv Sahlström (C) ställer en interpellation till socialnämndens ordförande angående mat på äldreboenden.

Överläggning

Socialnämndens ordförande Birgitta Lindgren (L) besvarar interpellationen muntligt.

Under överläggningen yttrar sig även Siv Sahlström (C), Christian Ljungdahl (C) och Eva Lindman Marko (C).

Proposition

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på att interpellationen ska få ställas och finner att kommunfullmäktige så beslutat. Efter överläggningen ställer han proposition på att kommunfullmäktige ska notera att överläggningen är avslutad och finner att kommunfullmäktige så beslutat.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att interpellationen ska få ställas.
2. Kommunfullmäktige noterar att överläggningen är avslutad.

_____

Ändring av Käppalaförbundets förbundsordning innebärande utökad låneram

Ärende

Käppalaförbundet har hemställt att ägarkommunerna utökar den befintliga låneramen för förbundet från 3 550 miljoner kronor till 4 150 miljoner kronor för att kunna möta förbundets kommande investeringsbehov. Investeringsbehovet uppstår med anledning av de investeringar som krävs för att bland annat uppfylla det nya verksamhetstillståndet. Hemställan kräver godkännande från samtliga medlemskommuner, däribland Danderyds kommun.

Danderyds ekonomiska ansvar uppgår till kommunens andelstal i förbundet. En höjning av Käppalaförbundets låneram med 600,0 miljoner kronor motsvarar 43,1 miljoner kronor för Danderyds kommun och ett totalt ekonomiskt ansvar uppgående till 298,2 miljoner kronor beräknat utifrån Danderyd kommuns andelstal 2023 (7,2 procent).

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige antar föreslagen ändring av Käppalaförbundets förbundsordning så att första stycket i § 14 med rubriken "Lån" ändras enligt följande: "Till anskaffande av erforderliga medel för förbundets verksamhet äger förbundet uppta lån. Härvid ska iakttas, att sammanlagda lånesumman inte vid något tillfälle får överstiga 4 150 000 000 kronor. Upptagande av lån till högre belopp än som här angetts får dock ske, om samtliga medlemskommuner det medger i särskilt beslut."
2. Kommunfullmäktige tillstyrker att den nya förbundsordningen ska gälla från 1 december 2023.

Yrkanden

Ludvig Waldenström (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Kjell Rosén (MP) och Karl-Johan Nybell (C) biträder Ludvig Waldenströms (M) yrkande.

Överläggning

Under överläggningen yttrar sig även Karl-Johan Nybell (C).

Proposition

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på kommunstyrelsens förslag och finner att kommunfullmäktige bifallit det.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige antar föreslagen ändring av Käppalaförbundets förbundsordning så att första stycket i § 14 med rubriken "Lån" ändras enligt följande: "Till anskaffande av erforderliga medel för förbundets verksamhet äger förbundet uppta lån. Härvid ska iakttas, att sammanlagda lånesumman inte vid något tillfälle får överstiga 4 150 000 000 kronor. Upptagande av lån till högre belopp än som här angetts får dock ske, om samtliga medlemskommuner det medger i särskilt beslut."
2. Kommunfullmäktige tillstyrker att den nya förbundsordningen ska gälla från 1 december 2023.

_____
Expedieras
Käppalaförbundet
Tekniska nämnden

Redovisning av hur beviljat partistöd använts under 2022 och utbetalning av partistöd avseende 2024

Ärende

Kommuner får ge partistöd i form av ekonomiskt bidrag eller annat stöd till politiska partier i enlighet med vad som föreskrivs i 4 kap 29–32 §§ kommunallagen. Kommunfullmäktige har i enlighet med nämnda bestämmelser den 22 september 2014 (§ 68) antagit kompletterade regler för kommunalt partistöd i Danderyds kommun. En grundläggande förutsättning för att erhålla partistöd är att partiet har lämnat in en skriftlig redovisning om hur partistödet har använts, inklusive en granskningsrapport, senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång. Samtliga partier i kommunfullmäktige har lämnat in dessa handlingar inom stipulerad tid och är berättigade att erhålla partistöd avseende 2024.

Parti	Beräkningsgrund	Partistöd
Moderaterna	19 mandat x 37 000 kr + grundstöd 85 000 kr	788 000 kronor
Centerpartiet	12 mandat x 37 000 kr + grundstöd 85 000 kr	529 000 kronor
Liberalerna	6 mandat x 37 000 kr + grundstöd 85 000 kr	307 000 kronor
Socialdemokraterna	5 mandat x 37 000 kr + grundstöd 85 000 kr	270 000 kronor
Kristdemokraterna	4 mandat x 37 000 kr + grundstöd 85 000 kr	233 000 kronor
Sverigedemokraterna	3 mandat x 37 000 kr + grundstöd 85 000 kr	196 000 kronor
Miljöpartiet	2 mandat x 37 000 kr + grundstöd 85 000 kr	159 000 kronor

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige noterar att Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna, Socialdemokraterna, Kristdemokraterna, Sverigedemokraterna och Miljöpartiet har lämnat in redovisning och granskningsrapporterna avseende kalenderåret 2022 inom föreskriven tid den 30 juni 2023.

Kommunfullmäktige

2. Kommunfullmäktige beslutar att utbetala partistöd avseende 2024 enligt följande:
  - Moderaterna: 788 000 kronor
  - Centerpartiet: 529 000 kronor
  - Liberalerna: 307 000 kronor
  - Socialdemokraterna: 270 000 kronor
  - Kristdemokraterna: 233 000 kronor
  - Sverigedemokraterna: 196 000 kronor
  - Miljöpartiet: 159 000 kronor
3. Kommunfullmäktige beslutar att partistödet utbetalas med krav om att skriftlig redovisning och granskningsrapport ska inlämnas senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång, det vill säga den 30 juni 2025.

Proposition

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på kommunstyrelsens förslag och finner att kommunfullmäktige bifallit det.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige noterar att Moderaterna, Centerpartiet, Liberalerna, Socialdemokraterna, Kristdemokraterna, Sverigedemokraterna och Miljöpartiet har lämnat in redovisning och granskningsrapporterna avseende kalenderåret 2022 inom föreskriven tid den 30 juni 2023.
2. Kommunfullmäktige beslutar att utbetala partistöd avseende 2024 enligt följande:
  - Moderaterna: 788 000 kronor
  - Centerpartiet: 529 000 kronor
  - Liberalerna: 307 000 kronor
  - Socialdemokraterna: 270 000 kronor
  - Kristdemokraterna: 233 000 kronor
  - Sverigedemokraterna: 196 000 kronor
  - Miljöpartiet: 159 000 kronor
3. Kommunfullmäktige beslutar att partistödet utbetalas med krav om att skriftlig redovisning och granskningsrapport ska inlämnas senast sex månader efter redovisningsperiodens utgång, det vill säga den 30 juni 2025.

Expedieras

Kommunfullmäktiges partier

§ 127

KS 2023/0154

Antagande av hyresmodell för Danderyds kommun och Djursholms AB

Ärende

Ett förslag till hyresmodell, vilken avser kommunens och Djursholms AB:s samlade fastighetsbestånd, har varit på remiss hos tekniska nämnden, utbildningsnämnden, socialnämnden och kultur- och fritidsnämnden.

Samtliga nämnder som inkommit med yttrande i ärendet ställer sig bakom val av grundmodellen självkostnadshyra. Tekniska nämnden är även positiv till införande av marknadsmässiga hyror avseende de fastighetsobjekt där bedömningen är att kommersiell verksamhet bedrivs.

Med föreliggande ärende återremitterar kommunfullmäktige ärendet med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige beslutar att anta föreslagen hyresmodell från 1 januari 2024 och med en implementationstid om ett år som betyder att de nya hyrorna börjar gälla först från 1 januari 2025 i enlighet med tjänsteutlåtande daterat 2023-09-12.

Jäv

Hanna Bocander (M) deltar inte i ärendets behandling på grund av jäv.

Yrkanden

Ulla Hurtig Nielsen (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Christian Hoas (M) och Olle Johansson (S) biträder Ulla Hurtig Nielsens (M) yrkande.

Christian Ljungdahl (C) yrkar att ärendet återremitteras med följande motivering:

”1. Kommunens totala kostnad för fastigheterna ska täckas och kostnaderna ska fördelas i enlighet med de olika fastighetsobjektens elevkapacitet och standard.

2. I kapitlet ”Uppsägning lokalhyresavtal” ska tilläggas att större skolfastigheter inför uthyrning delas upp i delbara enheter som uppfyller kraven i samma kapitel. Varje sådan enhet utgör därefter minsta objekt för uthyrning.

3. Kapitlet ”Uppsägning lokalhyresavtal” kompletteras enligt följande:

”Avseende skolfastighet/del av skolfastighet, som ej blir uthyrd till interna

Kommunfullmäktige

eller externa skolhuvudmän, skall i första hand möjligheten till lämplig extern hyresgäst undersökas. Kommunstyrelsen fattar beslut om sådan uthyrning. I andra hand är det kommunstyrelsen genom kommunledningskontoret som inträder som hyresgäst för det tomställda objektet, i enlighet med tidigare beslut i kommunstyrelsen 2021-09-20, KS 2021/0355”.

Ruby Rosén (MP), Kristin Eriksson (C), Christer Erestål (SD) och Siv Sahlström (C) biträder Christian Ljungdahls (C) återremissyrkande.

Christian Hoas (M) yrkar avslag på Christian Ljungdahls (C) återremissyrkande.

Överläggning

Under överläggningen yttrar sig även Bo Lagercrantz (SD).

Proposition

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på Christian Ljungdahls (C) återremissyrkande och finner att ärendet ska avgöras idag.

Votering och omröstningsresultat

Votering begärs.

Följande voteringsordning godkänns: JA för att ärendet ska avgöras idag och NEJ för bifall till Christian Ljungdahls (C) återremissyrkande.

Ordförande Boris von Uexküll (M) finner att kommunfullmäktige bifallit Christian Ljungdahls återremissyrkande med 17 NEJ-röster mot 34 JA-röster i enlighet med kommunallagens regler om minoritetsåterremiss.

Omröstningslista bifogas.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige återremitterar ärendet ”Antagande av hyresmodell för Danderyds kommun och Djursholms AB” för ytterligare beredning med stöd av kommunallagens regler om minoritetsåterremiss. Motiveringen till återremissen är:

”1. Kommunens totala kostnad för fastigheterna ska täckas och kostnaderna ska fördelas i enlighet med de olika fastighetsobjektens elevkapacitet och standard.

2. I kapitlet ”Uppsägning lokalhyresavtal” ska tilläggas att större skolfastigheter inför uthyrning delas upp i delbara enheter som uppfyller kraven i samma kapitel. Varje sådan enhet utgör därefter minsta objekt för uthyrning.

3. Kapitlet ”Uppsägning lokalhyresavtal” kompletteras enligt följande:
”Avseende skolfastighet/del av skolfastighet, som ej blir uthyrd till interna

Kommunfullmäktige

eller externa skolhuvudmän, skall i första hand möjligheten till lämplig extern hyresgäst undersökas. Kommunstyrelsen fattar beslut om sådan uthyrning. I andra hand är det kommunstyrelsen genom kommunledningskontoret som inträder som hyresgäst för det tomställda objektet, i enlighet med tidigare beslut i kommunstyrelsen 2021-09-20, KS 2021/0355”.

Expedieras
Tekniska nämnden
Socialnämnden
Utbildningsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden

Förslag om rivning av Oscarsborgsvillan inom fastigheten Danderyd 2:143

Ärende

Kommunfullmäktige återremitterade vid sitt sammanträde den 28 augusti 2023 (§ 117) förslaget om att den så kallade Oscarsborgsvillan ska rivas. Återremissen beslutades med stöd av reglerna i 5 kap 50 § kommunallagen (minoritetsåterremiss).

Med utgångspunkt i motiveringen för återremissen om att allsidigt granska konsekvenserna av erbjudandet från näringslivet om att bekosta upprustningen av byggnaden har underlaget i ärendet granskats. Kommunstyrelsen vidhåller efter denna genomgång förslaget om rivning. Oavsett avtalsreglering om kostnadsansvar och hantering av risker medför förslaget ekonomiska risker som det inte är motiverat att kommunen tar. De skrivelser som inkommit efter kommunfullmäktiges sammanträde ändrar inte denna bedömning.

Med föreliggande ärende beslutar kommunfullmäktige att riva Oscarsborgsvillan före utgången av 2023.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

1. Kommunfullmäktige beslutar att Oscarsborgsvillan inom fastigheten Danderyd 2:143 ska rivas före utgången av 2023.
2. Kommunfullmäktige noterar att kostnaderna för rivning, cirka 500 000–600 000 kronor, hanteras inom kommunstyrelsens befintliga budgetram.

Yrkanden

Jenny Åkervall yrkar att ärendet återremitteras med följande motivering: ”Jag, Jenny Åkervall (S), yrkar än en gång återremiss i ärendet angående förslaget att riva Oscarsborgsvillan. Den tidigare återremissen från Socialdemokraterna från KF 28 augusti möttes inte upp med några som helst nya faktaunderlag rörande erbjudandet från flera Danderydsföretag att rusta upp Oscarsborgsvillan. Vi känner därför att vi fortfarande inte kan fatta beslut i ärendet då underlaget är alltför bristfälligt. Vi yrkar således återremiss i en förhoppning om att förvaltningen gör en verklig ansträngning och återkommer med ett underlag som är allsidigt och fullt ut granskar erbjudandet från Danderydsföretagen om att ta hand om och bekosta upprustningen av Oscarsborgsvillan.”

Siv Sahlström (C) biträder Jenny Åkervalls (S) yrkande.

Kommunfullmäktige

Christian Hoas (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Sara Degrér (KD) biträder Christian Hoas (M) yrkande.

Christian Ljungdahl (C) yrkar följande: ”Kommunfullmäktige beslutar att ge Danderyds företagare möjligheten att rädda och rusta upp Oscarsborgsvillan i enlighet med den redovisning som tidigare inkommit till kommunen, samt att dessa företagare ska få teckna hyresavtal som blir gällande i och med att erforderliga åtgärder gällande vatten och avlopp är genomförda. De påbörjade och nästan färdiga förhandlingarna mellan kommunledningskontoret och dessa företagare ska således skyndsamt fortsätta, och bli klara senast under fjärde kvartalet 2023.”

Jenny Åkervall (S), Kristin Eriksson (C), Lukas Johannesson (C), Kjell Rosén (MP), Hedvig Landahl Enquist (S), Christer Erestål (SD) och Siv Sahlström (C) biträder Christian Ljungdahls (C) yrkande.

Överläggning

Under överläggningen yttrar sig även Bo Lagercrantz (SD), Karsten Inde (S) och Christer Lidgard (C).

Proposition 1

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på Jenny Åkervalls (S) återremissyrkande och finner att ärendet ska avgöras idag.

Votering och omröstningsresultat

Votering begärs.

Följande voteringsordning godkänns: JA för att ärendet ska avgöras idag och NEJ för bifall till Jenny Åkervalls (S) återremissyrkande.

Ordförande Boris von Uexküll (M) finner att kommunfullmäktige beslutat att ärendet ska avgöras idag med 29 JA-röster mot 22 NEJ-röster. Beslutet fattas med enkel majoritet med stöd av 5 kap 50 § kommunallagen eftersom ärendet tidigare återremitterats på begäran av en minoritet.

Omröstningslista bifogas.

Proposition 2

Boris von Uexküll (M) ställer proposition på kommunstyrelsens förslag och Christian Ljungdahls (C) yrkande och finner att kommunfullmäktige bifallit kommunstyrelsens förslag.

Votering och omröstningsresultat

Votering begärs.

Följande voteringsordning godkänns: JA för bifall till kommunstyrelsens förslag och NEJ för bifall till Christian Ljungdahls (C) yrkande.

Kommunfullmäktige

Ordförande Boris von Uexküll (M) finner att kommunfullmäktige bifallit kommunstyrelsens förslag med 29 JA-röster mot 22 NEJ-röster.

Omröstningslista bifogas.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige beslutar att Oscarsborgsvillan inom fastigheten Danderyd 2:143 ska rivas före utgången av 2023.
2. Kommunfullmäktige noterar att kostnaderna för rivning, cirka 500 000–600 000 kronor, hanteras inom kommunstyrelsens befintliga budgetram.

Reservationer

Samtliga ledamöter för C enligt uppropslistan reserverar sig till förmån för Jenny Åkervalls (S) återremissyrkande och Christian Ljungdahls (C) yrkande. Reservationen utvecklas skriftligt i bilaga.

Samtliga ledamöter för S enligt uppropslistan reserverar sig till förmån för Jenny Åkervalls (S) återremissyrkande och Christian Ljungdahls (C) yrkande.

Samtliga ledamöter för SD enligt uppropslistan reserverar sig till förmån för Jenny Åkervalls (S) återremissyrkande och Christian Ljungdahls (C) yrkande.

Samtliga ledamöter för MP enligt uppropslistan reserverar sig till förmån för Jenny Åkervalls (S) återremissyrkande och Christian Ljungdahls (C) yrkande. Reservationen utvecklas skriftligt i bilaga.

Särskilda uttalanden

Kjell Rosén (MP) anmäler ett särskilt uttalande som biläggs protokollet.

Expedieras
Tekniska nämnden
Miljö- och stadsbyggnadsnämnden

2023-10-16   **Voteringsresultat**   **Id:10344****Ärendenr:**

10.

Ärendemening:

Förslag om rivning av Oscarsborgsvillan inom fastigheten Danderyd 2:143

Propositionsordning:

Rösta JA för att ärendet ska avgöras idag. Rösta NEJ för bifall till Jenny Åkervalls (S) återremissyrkande.

Ja: 29**Nej: 22****Frånvarande: 0**

LEDAMOT	PARTI	RESULTAT
Hanna Bocander (M)	M	Ja
Kristin Eriksson (C)	C	Nej
Christian Hoas (M)	M	Ja
Birgitta Lindgren (L)	L	Ja
Jenny Åkervall (S)	S	Nej
Johanna Hornberger (M)	M	Ja
Patrik Nimmerstam (C)	C	Nej
Joachim Gahm (KD)	KD	Ja
Carl Gustav Pfeiffer (M)	M	Ja
Bo Lagercrantz (SD)	SD	Nej
Christian Ljungdahl (C)	C	Nej
Boris von Uexküll (M)	M	Ja
Annika Linde (L)	L	Ja
Carina Erlandsson (M)	M	Ja
Karsten Inde (S)	S	Nej
Leo Smidhammar (M)	M	Ja
Bigitta Sundman (M)	M	Ja
Siv Sahlström (C)	C	Nej
Fredrik Pallin (L)	L	Ja
Sara Degrér (KD)	KD	Ja
Anders Bergstrand (M)	M	Ja
Anette Jellve (S)	S	Nej
Ludvig Waldenström (M)	M	Ja
Christer Erestål (SD)	SD	Nej
Erik Hafström (M)	M	Ja
Karl-Johan Nybell (C)	C	Nej
Maarit Nordmark (L)	L	Ja
Robert Nibelius (M)	M	Ja
Inger Fabian (C)	C	Nej
Hedvig Landahl Enquist (S)	S	Nej
Ulla Hurtig Nielsen (M)	M	Ja
Eva Lindman Marko (C)	C	Nej
Johan Gröndal (M)	M	Ja
Rolf Lundgren (L)	L	Ja
Ruby Rosén (MP)	MP	Nej
Catrin Tidström (M)	M	Ja
Fredrik Näslund (M)	M	Ja
Olle Johansson (S)	S	Nej
Magnus Boman (M)	M	Ja
Christina Strenger-Böös (C)	C	Nej
Erik Lunell (M)	M	Ja
Lukas Johannesson (C)	C	Nej
Emma Wicksell (M)	M	Ja
Christer Lidgard (C)	C	Nej
Ingela Gilljam Papinski (C)	C	Nej
Eva von Sydow (C)	C	Nej
Desirée Lindqvist (L)	L	Ja
Gunnar Liljegren (KD)	KD	Ja
Erik Baggström (KD)	KD	Ja
Deniz Norgren (SD)	SD	Nej
Kjell Rosén (MP)	MP	Nej

2023-10-16   Voteringsresultat   Id:10345
Ärendenr:

10.

Ärendemening:

Förslag om rivning av Oscarsborgsvillan inom fastigheten Danderyd 2:143

Propositionsordning:

Rösta JA för bifall till kommunstyrelsens förslag. Rösta NEJ för bifall till Christian Ljungdahls (C) yrkande.

Ja: 29
Nej: 22
Frånvarande: 0

LEDAMOT	PARTI	RESULTAT
Hanna Bocander (M)	M	Ja
Kristin Eriksson (C)	C	Nej
Christian Hoas (M)	M	Ja
Birgitta Lindgren (L)	L	Ja
Jenny Åkervall (S)	S	Nej
Johanna Hornberger (M)	M	Ja
Patrik Nimmerstam (C)	C	Nej
Joachim Gahm (KD)	KD	Ja
Carl Gustav Pfeiffer (M)	M	Ja
Bo Lagercrantz (SD)	SD	Nej
Christian Ljungdahl (C)	C	Nej
Boris von Uexküll (M)	M	Ja
Annika Linde (L)	L	Ja
Carina Erlandsson (M)	M	Ja
Karsten Inde (S)	S	Nej
Leo Smidhammar (M)	M	Ja
Bigitta Sundman (M)	M	Ja
Siv Sahlström (C)	C	Nej
Fredrik Pallin (L)	L	Ja
Sara Degrér (KD)	KD	Ja
Anders Bergstrand (M)	M	Ja
Anette Jellve (S)	S	Nej
Ludvig Waldenström (M)	M	Ja
Christer Erestål (SD)	SD	Nej
Erik Hafström (M)	M	Ja
Karl-Johan Nybell (C)	C	Nej
Maarit Nordmark (L)	L	Ja
Robert Nibelius (M)	M	Ja
Inger Fabian (C)	C	Nej
Hedvig Landahl Enquist (S)	S	Nej
Ulla Hurtig Nielsen (M)	M	Ja
Eva Lindman Marko (C)	C	Nej
Johan Gröndal (M)	M	Ja
Rolf Lundgren (L)	L	Ja
Ruby Rosén (MP)	MP	Nej
Catrin Tidström (M)	M	Ja
Fredrik Näslund (M)	M	Ja
Olle Johansson (S)	S	Nej
Magnus Boman (M)	M	Ja
Christina Strenger-Böös (C)	C	Nej
Erik Lunell (M)	M	Ja
Lukas Johannesson (C)	C	Nej
Emma Wicksell (M)	M	Ja
Christer Lidgard (C)	C	Nej
Ingela Gilljam Papinski (C)	C	Nej
Eva von Sydow (C)	C	Nej
Desirée Lindqvist (L)	L	Ja
Gunnar Liljegren (KD)	KD	Ja
Erik Baggström (KD)	KD	Ja
Deniz Norgren (SD)	SD	Nej
Kjell Rosén (MP)	MP	Nej

Reservation

mot kommunfullmäktiges beslut den 16 oktober 2023

1. att inte återremittera ärendet.

2. att Oscarsborgsvillan inom fastigheten Danderyd 2:143 ska rivras före utgången av 2023

och

3. Kommunfullmäktige noterar att kostnaderna för rivning, cirka 600 000 kronor, hanteras inom kommunstyrelsens befintliga budgetram.

Danderydscenterns ledamöter reserverade sig till förmån för Christian Ljungdahls (C) yrkande enligt ovan och Siv Sahlströms (C) bifall till återremissyrkandet.

Christian Ljungdahl (C) yrkade att kommunfullmäktige skulle besluta ge Danderyds företagare möjligheten att rädda och rusta upp Oscarsborgsvillan i enlighet med den redovisning som tidigare inkommit till kommunen, samt att dessa företagare ska få teckna hyresavtal som blir gällande i och med att erforderliga åtgärder gällande vatten och avlopp är genomförda. De påbörjade och nästan färdiga förhandlingarna mellan kommunledningskontoret och dessa företagare ska således skyndsamt fortsätta, och bli klara senast under fjärde kvartalet 2023.

Siv Sahlström (C) yrkade bifall till Christian Ljungdahls yrkande och därutöver bifall till återremiss.

Grunder för yrkande och reservation

Oscarsborg ligger väster om Enebybergsvägen i skogsbrynet till Rinkebyskogen, inom fastigheten Danderyd 2:143. Det är en av de fastigheter i Danderydsberg, som kommunen förvärvade av Domänverket. Oscarsborg omfattar ett bostadshus och två uthus uppförda på ofri grund.

En byggmästare byggde Oscarsborg vid förra sekelskiftet för eget bruk. Det ägdes 1979 av Ester Berggrens dödsbo. Kommunen träffade då en överenskommelse med dödsboet som innebar, att kommunen skulle förvärva husen för 58 000 kronor. Tillträdesdagen överenskoms till 1979- 07-15.

På kommunstyrelsens förslag beslutade fullmäktige godkänna det upprättade köpeavtalet och anvisade 58 000 kronor ur allmänna investeringsfonden för förvärvet. Kommunstyrelsen beslutade i samband med detta godkänna, att fastighetskontoret sedan hyrde ut huvudbyggnaden till Danderyds motorklubb och ett av uthusen som förråd till isjaktsklubben.

Kommunen har inte underhållit Oscarsborg. Huset har fått stå och förfalla. Det har kommit in klagomål på förfallet till byggnadsnämnden. Byggnadsnämnden beslutade förelägga kommunen att genomföra vissa underhållsåtgärder. Det gjordes inte. I stället har man nu beslutat riva Oscarsborg.

Oscarsborg är en unik byggnad i Danderyd. Den är ett exempel på en helt annan historia än de jämgamla patriciervillorna som också uppfördes vid förra sekelskiftet i Djursholm. Oscarsborg ger oss och kommande generationer en länk till områdets historia och våra rötter.

En antikvarisk undersökning utfördes 2019 av Stockholms byggnadsantikvarier AB på uppdrag av Danderyds kommun. De konstaterade, förstås, att underhållet är kraftigt eftersatt, men att Oscarsborg har ett kulturhistoriskt värde. Det är en byggnad som berättar om Danderyds historia som jordbruksbygd. Ett bevarande är väl motiverat, anser de.

Företaget QI Construction har tagit kontakt med kommunens tjänstemän och erbjudit sig att tillsammans med ett par andra Danderydsföretag renovera huset till användbart skick. De föreslog att kommunen skulle bidra med det belopp som rivningen beräknas kosta, 600 000 kronor. I övrigt skulle företagen bekosta renoveringen. Därefter vill företaget QI Construction teckna ett tioårigt hyresavtal med kommunen till en symbolisk hyra. Diskussioner med kommunens tjänstemän ledde till ett utkast, en väl genomtänkt detaljerad principöverenskommelse, som noga reglerar projektet.

Beslutet borde alltså vara enkelt. Majoriteten (M, L, KD) saknar emellertid förtroende för dessa Danderyds företagare, som erbjudit sig att bekosta renoveringen av Oscarsborg. De saknar också förtroende för tjänstemännens förmåga att förhandla fram ett bra avtal med dem.

Majoriteten hävdar, utan att presentera några som helst belegg för det, att det skulle bli stora kostnader för kommunen. Detta trots att företagarna är beredda att i avtal förbinda sig att bekosta renoveringen. Tio miljoner kronor har nämnts, utan att majoriteten har kunnat precisera vad det är de menar skulle kosta så mycket.

Siv Sahlström
Gruppledare (C)

RESERVATION

Kommunfullmäktige 2023-10-16, punkt 9

Rivning av villa Oscarsborg före utgången av år 2023

Miljöpartiet anser att beslutet att riva kulturbyggnaden Oscarsborg strider mot Byggnadsnämndens (sedan 230101 Miljö- och stadsbyggnadsnämnden) beslut 220615 (§ 90, BN 2021-001378). Byggnadsnämnden har med stöd av 11 kap. 19 § Plan- och bygglagen (210:900), PBL förelagt Danderyds kommun att senast inom 6 månader vidta underhållsåtgärder.

Tillsynsbeslutet innebär att kulturbyggnaden Oscarsborg inte får rivas. Skälet till att kommunen inte vill följa beslutet är att det kostar för mycket att underhålla huset.

I Byggnadsnämndens beslut och Miljö- och stadsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse står att Oscarsborg har stått och förfallit och skador har uppstått. Danderyds kommun åläggs att senast inom 6 månader reparera taket och dess avvattning

Danderyds kommun har ett år och fyra månader senare inte vidtagit dessa underhållsåtgärder. Inget underhåll har gjorts på Oscarsborg sedan kommunen köpte byggnaden för 46 år sedan – och detta trots att Oscarsborg varit uthyrd.

I Miljö- och stadsbyggnadskontorets tjänsteskrivelse står att

- Oscarsborg tillsammans med Båtsmanstorpet i närheten representerar en del av Danderyds historia som jordbrukslandskap
- all bebyggelse omfattas av PBLs varsamhetskrav och att Oscarsborg ska hållas i vårdat skick
- huset inte får förvanskas (8kap. 17 och 13 §)

Fastighetsnämnden *beslutade 190919 göra en antikvarisk utredning*

Danderyds kommuns beslut om rivning strider mot regelverket i PBL
I Stockholms byggnadsantikvarier AB undersökning 191204 står att

- *Oscarsborg är ett tydligt exempel på den byggnadskultur som rådde vid förra sekelskiftet*
- Oscarsborg tillsammans med Båtsmanstorpet i närheten representerar en del av Danderyds historia som jordbrukslandskap
- Oscarsborg har ett så pass högt kulturhistoriskt värde att ett bevarande är väl motiverat, att arbetet med en renovering bör genomföras i samarbete med antikvarie.

Danderyds kommuns beslut om rivning är inte förenligt med bedömningen i den byggnadsantikvariska utredningen som kommunen själv har beställt.

I kommunens Översiktsplan är Oscarsborg utpekad som en kulturhistorisk värdefull byggnad.

Sammanfattning

Danderyds kommun har inte följt regelverket gällande fastighetsunderhåll. Kommunfullmäktiges beslut om rivning av Oscarsborg har inte föregåtts av en rättslig analys av vare sig regelverket i Plan- och bygglagen eller Kulturmiljölagen. Ett selektivt urval av väsentliga handlingar i ärendet ligger som underlag för rivningsbeslutet: dels saknas principöverenskommelsen mellan kommunen och lokala företag om renovering av Oscarsborg och dels saknas Länsstyrelsen i Stockholm pågående utredning om byggnadsminnesförklaring av huset.

Kommunens bedömning att det inte är kommuneekonomiskt försvarbart att underhålla Oscarsborg strider mot Länsstyrelsen i Stockholm beslut (Dnr 403-75101-2020) att kostnaden för bristande underhåll inte kan tas för intäkt för en rivning av en byggnad.

Miljöpartiet anser det är kommunens egna försummelser med bristfälligt fastighetsunderhåll som lett till kommunfullmäktiges beslut att riva Oscarsborg - vi anser att beslutet är olagligt.

Danderyd 2023-10-16

Kjell Rosén

Särskilt uttalande

Kommunfullmäktige 231016, punkt 9

Förslag rivning av Oscarsborgsvillan inom fastigheten Danderyd 2:143

KS 2021/0258

Miljöpartiet vill att kommunen tar ett miljömässigt hållbart ägaransvar för sekelskifteshuset Oscarsborg, en bortglömd kulturfastighet som under 50 år även varit bortglömd i kommunens underhållsplan. Att riva Oscarsborg vore ett ohållbart resursslöseri.

Hållbarhetskalkyl och redovisning av rivningens konsekvenser ur ett hållbarhetsperspektiv saknas. Miljöbedömning av demontering, rivning, transport, restproduktshantering och bortskaffning saknas.

Miljöpartiet kräver att Danderyds kommun ska följa föreläggandet som den egna tillsynsmyndigheten har utfärdat. Kommunens underhållsskyldighet är fastställt i Plan- och bygglagen (PBL). Miljö- och stadsbyggnadskontoret har i ett åtgärdsföreläggande 2022 dels beslutat att Danderyds kommun ska behandlas likadant som andra fastighetsägare, dels beslutat att förelägga kommunen att senast i slutet av december 2022 reparera Oscarsborg.

Syftet med åtgärdsföreläggandet är att Oscarsborg ska renoveras – inte rivas (bilaga). Det är för att komma undan tillsynsmyndighetens åtgärdsföreläggande som moderaterna vill riva Oscarsborg.

Kulturhistoriska värde

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutade att Oscarsborg har ett så pass högt kulturhistoriskt värde att ett bevarande är väl motiverat.

Oscarsborg – Huset som glömdes står att läsa på Danderyds Hembygdsförenings hemsida: *Huset har fått förfalla sedan det förvärvades 1978. Ingenting har gjorts sedan dess för att renovera huset. Hembygdsföreningen krävde 2017 en antikvarisk undersökning.*

Efter ytterligare 2 år av förfall gjorde Stockholms byggnadsantikvarier en antikvarisk förundersökning (2019): *Oscarsborgsvillans värde utgörs av att byggnaden är en del i Danderyds historia som jordbrukslandskap. Tillsammans med Båtsmanstorpet i närheten är de båda byggnaderna exempel på den torpbebyggelse som var vanlig i jordbruksområden. Dess placering i skogsbrynet är karakteristiskt för äldre tiders byggande i jordbrukslandskap. Oscarsborg har enligt den antikvariska undersökningen ett så pass högt kulturhistoriskt värde att ett bevarande av byggnaden är väl motiverat.*

Svenska byggnadsvårdsföreningen har satt upp Oscarsborg på *Gula listan – kulturarv i fara*.

Oscarsborg är i kommunens nya kulturmiljöprogram grönmarkerad som kulturhistorisk viktig i ett historiskt perspektiv.

Danderyds Villaägareförening skriver i sitt yttrande över Kulturmiljöprogrammet: *Vi vill gärna ställa frågan huruvida man kan tänka sig att en av kommunens fastigheter, Oskarsborg, som är k-märkt, kan få tillåtelse att rivas, medan en privat fastighet, som är k-märkt kan nekas rivningslov?*

Särskilt värdefull byggnad

Enligt Boverket ska hänsyn tas till rivningars påverkan på klimat. Boverket skriver: *det är för lätt och billigt att riva. Vi måste bli bättre på att värdera och förvalta det vi har, på att utveckla befintliga byggnader. Vi måste ställa om för en annan framtid. En till sin karaktär någorlunda välbevarad byggnad tillkommen före 1920-talet bör betraktas som särskilt värdefull om man inte kan motivera varför det inte ska anses vara det.*

Oscarsborg är en särskild värdefull byggnad som inte får rivas. Föreläggandet att Danderyds kommun ska reparera Oscarsborg sätter fokus på kommunens ägaransvar generellt men särskilt där kulturhistoriska värden ställs emot rationell förvaltning och prioritering av hur skattekollektivets resurser används.

Ett beslut om rivning av Oscarsborg strider mot det åtgärdsföreläggande som Danderyds kommuns egen tillsynsmyndighet har utfärdat.

Kjell Rosén

Detta särskilda uttalande har utarbetats av Carolin Robson

§ 129

KS 2023/0316

Antagande av program för utförare av kommunal verksamhet

Ärende

Enligt kommunallagen är en privat utförare någon som kommunen har gett i uppdrag att ha hand om en kommunal verksamhet. För varje mandatperiod ska fullmäktige besluta om ett program för privata utförare. Programmet omfattar bland annat frågor om:

- grundläggande krav på utförare av kommunal verksamhet
- konkurrensneutralitet
- beredskap för oplanerad avveckling
- tillgång till information vid val av utförare och allmänhetens insyn.

Programmet samspelar med Riktlinjer för avtalsuppföljning. Med föreliggande ärende antar kommunfullmäktige program för utförare av kommunal verksamhet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige upphäver nu gällande ”program för uppföljning och insyn” och antar föreslaget ”program för utförare av kommunal verksamhet”.

Proposition

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på kommunstyrelsens förslag och finner att kommunfullmäktige bifallit det.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige upphäver nu gällande ”program för uppföljning och insyn” och antar föreslaget ”program för utförare av kommunal verksamhet”.

Expedieras

Samtliga nämnder

Byggnadsnämnden

DANDERYD 2:143

Beslut om åtgärdsföreläggande gällande bristande underhåll av Oscarsborg

Ärendet

Ärendet gäller tillsyn av bristande underhåll av villa Oscarsborg. Byggnaden har ett kraftigt eftersatt underhåll och är i stort behov underhållsåtgärder. Byggnaden har stått och förfallit och skador har uppstått, främst relaterat till bristande takvattenavrinning. Beslutet innebär att fastighetsägaren föreläggs att vidta de mest akuta underhållsåtgärderna för att stoppa fortsatt förfall av byggnaden, vilket innebär att taket ska läggas om och att takavvattning ska vara fungerande.

Miljö- och stadsbyggnadskontorets förslag till beslut

Byggnadsnämnden beslutar att med stöd av 11 kap. 19 § plan- och bygglagen (2010:900), PBL, förelägga byggnadens ägare, Danderyds kommun (org nr. 212000–0126), att senast inom 6 månader från det att detta beslut vunnit laga kraft vidta följande underhållsåtgärder:

- Omläggning av tak med ny papp och läkt inklusive vindskivor och vattbrädor
- Byte av hängrännor och stuprör

Elisabeth Thelin
Bygg- och miljödirektör

Anna Modin
Bygglovshandläggare

UTLÅTANDE

Bakgrund

Byggnaden, kallad Oscarsborg, ägs sedan 1978 av Danderyds kommun och ligger inom fastigheten Danderyd 2:143.

Oscarsborg har varit föremål för utredning i fastighetsnämnden. Den 19 september 2019 (§ 69) beslutade fastighetsnämnden att ge tekniska kontoret i uppdrag att genomföra en antikvarisk utredning.

Fastighetsnämnden beslutade den 22 april 2021 (§ 29) att överlämna ärendet till kommunstyrelsen för vidare utredning.

Beslut om villans framtid har överlåtits till kommunstyrelsen, men det finns fortfarande inga konkreta planer för byggnaden. Miljö- och stadsbyggnadskontoret har haft dialog med kommunledningskontoret i ärendet. I kommunledningskontorets beredning av ärendet konstateras att vissa underhållsåtgärder är av akut karaktär och behöver vidtas omedelbart. Detta gäller renovering av tak inklusive nya stuprör. Om detta görs bedöms sättningskador och angripna bottensyllar kunna kvarstå utan nämnvärd försämring under en 5–10 års period. Något beslut om att vidta föreslagna underhållsåtgärder har dock inte fattats av kommunstyrelsen.

Kulturhistoriskt värde

En antikvarisk förundersökning har utförts av certifierad sakkunnig avseende Kulturvärden (Stockholms byggnadsantikvarier AB, 2019-12-04).

Förundersökningen omfattar historik och en bedömning av byggnadens kulturhistoriska värde.

Villan är troligen uppförd 1904 och utgör ett tydligt exempel på den byggnadskultur som rådde vid förra sekelskiftet. Tillsammans med Båtsmanstorpet i närheten representerar byggnaden en del av Danderyds historia som jordbrukslandskap. Sammanfattningsvis konstateras i förundersökningen att Oscarsborg har ett så pass högt kulturhistoriskt värde ett bevarande är väl motiverat. Arbetet med en renovering bör genomföras i samarbete med antikvarie. Vid underhåll skall traditionella material och metoder användas.

Det närliggande Båtsmanstorpet och Danderydberg (f d Danderyds krog) finns markerade som värdefulla byggnader i kulturmiljöhandbok för Danderyds kommun. I äldre byggnadsinventering från 1970-talet har Oscarsborg klassats som kulturhistoriskt intressant, men byggnaden finns inte särskilt utpekad i kulturmiljöhandboken.

Foto ur äldre bebyggelseinventering från 1973.

Beskrivning av ärendet

Klagomål har kommit in till miljö- och stadsbyggnadskontoret gällande bristande underhåll av Oscarsborg. Efter platsbesök den 16 november 2021 konstaterade miljö- och stadsbyggnadskontoret att underhållet av byggnaden är kraftigt eftersatt och att det bristande underhållet lett till skador på byggnaden. Det kan bland annat konstaterats att hängrännor och stuprör är trasiga och bitvis saknas, vilket lett till fuktskador.

I brev den 23 november 2021 har miljö- och stadsbyggnadskontoret informerat fastighetsägaren om att ett tillsynsärende initierats samt bett om ett svar i fråga om underhållsskyldigheten enligt plan- och bygglagen. Fastighetsägaren har informerats om byggnadsnämndens möjligheter att ingripa inom ramen för sitt tillsynsansvar.

I den antikvariska förundersökningen beskrivs behovet av underhåll och det konstateras att byggnaden har stora skador främst på grund av att taket inte har underhållits och ordentlig vattenavrinning saknas. Sammanfattningsvis kan konstateras att:

- Fasaden är på flera ställen fuktskadad
- Rötskador i bottensyllen
- Sättningskador i grundmuren
- Samtliga fönster är i stort behov av renovering
- Dörrar, veranda och panel är i behov av renovering och målning.

Den 19 april 2022 togs ärendet upp för information i byggnadsnämndens beredningsutskott.

Förslag till beslut har skickats till fastighetsägaren med möjlighet att inkomna synpunkter.

Foton från platsbesök 16 november 2021:

Miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning

I plan- och bygglagen ställs krav på att byggnadsverk ska hållas i vårdat skick och underhållas så att dess utformning och tekniska egenskaper i huvudsak bevaras. Kravet på underhåll ska, enligt 8 kap. 14 § PBL, anpassas till omgivningens karaktär och byggnadsverkets värde från historisk, kulturhistorisk, miljömässig och konstnärlig synpunkt. Enligt paragrafens andra stycke ska en byggnad som är särskilt värdefull underhållas så att de särskilda värdena bevaras.

Kravet på underhåll gäller alla byggnader och underhållsåtgärder ska utföras så att både de tekniska egenskaperna och de värden som finns i bebyggelsen och dess karaktär bibehålls. I 1 kap. 4 § PBL definieras underhåll som "en eller flera åtgärder som vidtas i syfte att bibehålla eller återställa en byggnadskonstruktion, funktion, användningssätt, utseende eller kulturhistoriska värde".

I förarbetena finns utförligare resonemang kring plan- och bygglagens krav på underhåll. Underhållskravet innebär inte att alla delar i en byggnad ständigt måste hållas i skick som nya. Avsikten med kravet på underhåll av byggnader

är att dess egenskaper och funktioner ska bevaras, inte påtagligt försämrats, och att skicket ska hållas vårdat med hänsyn till omgivningen. Det är byggnadens ägare som har ansvaret för att underhållsskyldigheten fullgörs.

Underhållsåtgärder, enligt 8 kap. 14 § PBL, är alltså något en fastighetsägare är skyldig att vidta utan särskild uppmaning från byggnadsnämnden eller någon annan myndighet. I förarbetena anges särskilt att de skador som uppstår genom bristande underhåll nästan alltid är mycket dyra att avhjälpa i efterhand. Ett regelbundet underhåll innebär därför även fördelar för fastighetsägaren, då det på sikt medför kostnadsbesparingar. (prop. 1985/86:1 s. 512–514)

Enligt 11 kap. 5 § PBL ska en tillsynsmyndighet pröva förutsättningarna för och behovet av att ingripa eller besluta om en påföljd enligt detta kapitel, så snart det finns anledning att anta att någon inte har följt en bestämmelse i bl.a. PBL. Om ägaren eftersätter underhållet, och därigenom bryter mot en skyldighet enligt PBL, kan byggnadsnämnden med stöd av 11 kap. 19 § PBL förelägga denne att vidta nödvändiga åtgärder (åtgärdsföreläggande).

Av 11 kap. 27 § tredje stycket PBL följer att om ett föreläggande enligt 19 § samma kapitel inte följs, får byggnadsnämnden besluta att åtgärden ska genomföras på den försumliges bekostnad och hur det ska ske.

När det gäller Oscarsborg kan miljö- och stadsbyggnadskontoret konstatera att fastighetsägaren allvarligt brustit i sitt underhåll av byggnaden och därmed inte uppfyllt sina skyldigheter att hålla byggnaden i vårdat skick. Byggnaden har under mycket lång tid låtit förfalla och skador har inte åtgärdats. Byggnadens kulturhistoriska värden har inte bevarats genom underhåll på det sätt 8 kap. 14 § PBL föreskriver.

Vissa underhållsåtgärder behöver vidtas omedelbart för att stoppa ett fortsatt förfall. Framför allt är det bristande vattenavrinning under lång tid som har orsakat skador på fasader och stomme. Det finns rötskador i hörnen och generellt behov av en yttre renovering av panel, fönster samt ommålning. De mest akuta bristerna i underhållet som behöver åtgärdas avser dock omläggning av tak samt att åtgärda stuprör och hängrännor. De underhållsåtgärder som föreslås i detta föreläggande är inte långtgående och kan inte anses avhjälpa samtliga brister för att underhållskravet enligt 8 kap. 14 § PBL ska anses vara uppfyllt, tvärtom det fråga det mest primära och akuta för att stoppa fortsatt förfall.

All bebyggelse omfattas av plan- och bygglagens varsamhetskrav som innebär att byggnadens tekniska, historiska, kulturhistoriska, miljömässiga och konstnärliga värden ska tas till vara. Kravet gäller oavsett om bygglov eller

byggnamälan krävs eller inte. Är byggnaden särskilt värdefull från historisk, kulturhistorisk, miljömässig eller konstnärlig synpunkt får den inte förvanskas (8 kap. 17 och 13 §§ PBL). Lagkravet är knutet till byggnadens värde vilket innebär att kravet gäller oberoende av om ett utpekande har skett i förväg eller inte. Underhållsarbetet bör genomföras i samarbete med antikvarie. Vid underhåll skall traditionella material och metoder användas.

Skyldigheten att underhålla en byggnad kan inte avvakta beslut om byggnadens framtida inriktning och miljö- och stadsbyggnadskontorets bedömning är därför att det finns skäl att ingripa med ett åtgärdsföreläggande, med stöd av 11 kap. 19 § PBL.

Underlag för beslut

- Antikvarisk förundersökning, Stockholms byggnadsantikvarier AB, 2019-12-04.

Exp:
Delges:
- Fastighetsägaren

Hur du överklagar

Beslutet kan överklagas till länsstyrelsen. Överklagandet ska dock skickas in till byggnadsnämnden som efter rättidsprövning vidarebefordrar det till länsstyrelsen tillsammans med samtliga handlingar i ärendet. Rättidsprövningen innebär att byggnadsnämnden prövar om ditt överklagande har inkommit i rätt tid.

Du skickar lättast in din överklagan via www.danderyd.se/kontaktakommunen. Skriv att överklagandet ska till byggnadsnämnden i ärendemeningen. Din överklagan ska innehålla diarienummer, fastighetsbeteckning och skälet till överklagandet.

Om du delgivits beslutet med förenklad delgivning måste överklagandet ha inkommit till byggnadsnämnden inom tre veckor från den dag du delgavs beslutet. Beslutet kungörs även elektroniskt i Post- och Inrikes Tidningar och underrättelse om detta skickas till de närmaste berörda grannarna. Om du inte delgivits beslutet ska överklagandet ha kommit in till byggnadsnämnden inom fyra veckor från den dag beslutet kungjordes i Post- och inrikes tidningar.

Läs mer om överklagandeprocessen på www.danderyd.se/overklagan.

§ 130

KS 2023/0143

Svar på motion från Christer Erestål (SD) om att stärka demokratin i Danderyd genom att införa möjligheten för de politiska partierna att regelbundet träffa invånarna

Ärende

Christer Erestål (SD) har den 30 januari 2023 (§ 17) väckt en motion om att stärka demokratin i Danderyd genom att införa möjligheten för de politiska partierna att i Mörby centrum regelbundet träffa invånarna. I motionen framhålls att kommunfullmäktige bör ge berörda i uppdrag:

- Att utreda möjligheten att återkommande kunna nyttja en förutbestämd yta i Mörby centrum för ovan beskrivet önskemål.
- Att om första att-satsen visar sig inte möjlig i stället använda oss av mötestorget.

Bedömningen är att det inte är möjligt att tillhandahålla en förutbestämd yta i Mörby centrum för det i motionen beskrivna syftet. Detta eftersom det saknas fysiskt utrymme inne i centrumet. Vad gäller möjligheten att använda Entréorget har de politiska partierna redan idag möjlighet att boka och använda sig av lokalen i den omfattning som följer av gällande bokningsregler som är antagna av kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Yrkanden

Christer Erestål (SD) yrkar bifall till motionen. Jenny Åkervall (S) biträder Christer Ereståls (SD) yrkande.

Carl Gustav Pfeiffer (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Överläggning

Under överläggningen yttrar sig även Siv Sahlström (C).

Proposition

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på kommunstyrelsens förslag och Christer Ereståls (SD) yrkande om bifall till motionen och finner att kommunfullmäktige bifallit kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Kommunfullmäktige

Reservationer

Samtliga ledamöter för SD enligt uppopslistan reserverar sig till förmån för
Christer Ereståls (SD) yrkande.

_____

§ 131

KS 2023/0145

Svar på motion från Siv Sahlström (C) med flera om att utreda möjligheten att inrätta ett ungdomsfullmäktige i Danderyds kommun

Ärende

Siv Sahlström (C) med flera har den 30 januari 2023 (§ 19) väckt en motion om att utreda möjligheten att inrätta ett ungdomsfullmäktige i Danderyds kommun med målsättningen att det ska kunna startas höstterminen 2023. Av motionen följer även att regler ska utarbetas för detta ungdomsfullmäktige.

Förslaget har remitterats till utbildningsnämnden samt kultur- och fritidsnämnden. Nämndernas övergripande bedömning är att kommunen redan har ett arbetssätt som kontinuerligt stärker och förankrar barns och ungdomars delaktighet och inflytande samt att detta är ett långsiktigt arbete.

Bedömningen är att det inte har framkommit tillräckliga skäl för att utreda möjligheten att inrätta ett ungdomsfullmäktige vidare.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Yrkanden

Siv Sahlström (C) yrkar bifall till motionen. Ruby Rosén (MP), Christian Ljungdahl och (C)Kristin Eriksson (C) biträder Siv Sahlströms (C) yrkande.

Carl Gustav Pfeiffer (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Desirée Lindqvist (L) biträder Carl Gustav Pfeiffers (M) yrkande.

Överläggning

Under överläggningen yttrar sig även Hanna Bocander (M) och Rolf Lundgren (L).

Proposition

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på kommunstyrelsens förslag och Siv Sahlströms (C) yrkande om bifall till motionen och finner att kommunfullmäktige bifallit kommunstyrelsens förslag.

Votering och omröstningsresultat

Votering begärs.

Följande voteringsordning godkänns: JA för bifall till kommunstyrelsens förslag och NEJ för bifall till Sivs Sahlströms (C) yrkande om bifall till motionen.

Kommunfullmäktige

Ordförande Boris von Uexküll (M) finner att kommunfullmäktige bifallit kommunstyrelsens förslag med 37 JA-röster mot 14 NEJ-röster.

Omröstningslista bifogas.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Reservationer

Samtliga ledamöter för C enligt uppopslistan reserverar sig till förmån för Siv Sahlströms (C) yrkande. Reservationen utvecklas skriftligt i bilaga.

Samtliga ledamöter för MP enligt uppopslistan reserverar sig till förmån för Siv Sahlströms (C) yrkande.

Expedieras

Utbildningsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

2023-10-16   **Voteringsresultat**   **Id:10346****Ärendenr:**

13.

Ärendemening:

Svar på motion från Siv Sahlström (C) med flera om att utreda möjligheten att inrätta ett ungdomsfullmäktige i Danderyds kommun

Propositionsordning:

Rösta JA för bifall till kommunstyrelsens förslag. Rösta NEJ för bifall till Siv Sahlströms (C) yrkande om bifall till motionen.

Ja: 37**Nej: 14****Frånvarande: 0**

LEDAMOT	PARTI	RESULTAT
Hanna Bocander (M)	M	Ja
Kristin Eriksson (C)	C	Nej
Christian Hoas (M)	M	Ja
Birgitta Lindgren (L)	L	Ja
Jenny Åkervall (S)	S	Ja
Johanna Hornberger (M)	M	Ja
Patrik Nimmerstam (C)	C	Nej
Joachim Gahm (KD)	KD	Ja
Carl Gustav Pfeiffer (M)	M	Ja
Bo Lagercrantz (SD)	SD	Ja
Christian Ljungdahl (C)	C	Nej
Boris von Uexküll (M)	M	Ja
Annika Linde (L)	L	Ja
Carina Erlandsson (M)	M	Ja
Karsten Inde (S)	S	Ja
Leo Smidhammar (M)	M	Ja
Bigitta Sundman (M)	M	Ja
Siv Sahlström (C)	C	Nej
Fredrik Pallin (L)	L	Ja
Sara Degrér (KD)	KD	Ja
Anette Jellve (S)	S	Ja
Ludvig Waldenström (M)	M	Ja
Christer Erestål (SD)	SD	Ja
Erik Hafström (M)	M	Ja
Karl-Johan Nybell (C)	C	Nej
Maarit Nordmark (L)	L	Ja
Robert Nibelius (M)	M	Ja
Inger Fabian (C)	C	Nej
Hedvig Landahl Enquist (S)	S	Ja
Ulla Hurtig Nielsen (M)	M	Ja
Eva Lindman Marko (C)	C	Nej
Johan Gröndal (M)	M	Ja
Rolf Lundgren (L)	L	Ja
Ruby Rosén (MP)	MP	Nej
Catrin Tidström (M)	M	Ja
Fredrik Näslund (M)	M	Ja
Olle Johansson (S)	S	Ja
Magnus Boman (M)	M	Ja
Christina Strenger-Böös (C)	C	Nej
Erik Lunell (M)	M	Ja
Lukas Johannesson (C)	C	Nej
Emma Wicksell (M)	M	Ja
Anna Sarkany (M)	M	Ja
Christer Lidgard (C)	C	Nej
Ingela Gilljam Papinski (C)	C	Nej
Eva von Sydow (C)	C	Nej
Desirée Lindqvist (L)	L	Ja
Gunnar Liljegren (KD)	KD	Ja
Erik Baggström (KD)	KD	Ja
Deniz Norgren (SD)	SD	Ja
Kjell Rosén (MP)	MP	Nej

Reservation

mot kommunfullmäktiges beslut den 16 oktober 2023 att avslå Siv Sahlströms (C) med flera (alla C) motion om att utreda möjligheten att inrätta ett ungdomsfullmäktige i Danderyds kommun, med målsättningen att det ska kunna startas höstterminen 2023, och att utarbeta regler för detta fullmäktige.

Danderydscenterns fullmäktige reserverade sig till förmån för **Siv Sahlströms (C)** yrkande att kommunfullmäktige skulle bifalla motionen. Förslaget redovisas nedan.

Grunder för motionen och reservationen

Tid efter annan väcks det, bland annat i olika partiets ungdomsförbund, förslag om att sänka rösträttsåldern. Det har dock hittills ansetts att den nuvarande rösträttsåldern är rimlig och väl avvägd.

Vi har i dag särskilda råd, pensionärsrådet och funktionshinderrådet, som bevakar sina medlemmars intressen och ser till att förtroendevalda i kommunen är väl informerade om deras synpunkter. De förser oss även med tips och förslag på vad som skulle kunna göras bättre, vilket vi tacksamt tar emot. Vi har i Danderyd för länge sedan haft motioner om att även införa ett ungdomsråd. Förslagen har dock inte fått gehör.

Vi anser fortfarande att det skulle vara en stor fördel för oss, om vi kunde få in mer synpunkter och förslag från yngre medlemmar i vår kommun. Vi tycker att det är viktigt att ge kommunens yngre medlemmar inflytande och möjlighet att påverka utvecklingen i kommunen.

Ett ungdomsfullmäktige skulle kunna vara en bra lösning på detta. Förslag skulle kunna komma in och tas om hand på ett mer organiserat och professionellt sätt. Det kan ta upp ungdomsfrågor, ge råd till förtroendevalda och fungera som remissinstans. Helt enkelt se till att ungas perspektiv finns med bättre i de beslut som fattas.

Det blir även en utmärkt förövning för förtroendeuppdrag, när de själva blir valbara. Många av oss som är politiskt aktiva önskar att fler ungdomar ska

engagera sig politiskt, så att sammansättningen i de folkvalda församlingarna bättre speglar alla åldrar.

Elever från högstadiet och gymnasiet, det vill säga från årskurs 7 till och med gymnasiets klass 3, bör kunna ingå. Varje skola kan förslagsvis välja två ordinarie ledamöter och två ersättare. Det är viktigt att de som väljs representerar sina respektive skolor, inte något parti. Man kan eventuellt överväga att också låta fritidsgårdar vara representerade med en ledamot och en ersättare. Alla elever ska kunna lämna skriftliga och muntliga förslag på förändringar och förbättringar till ungdomsfullmäktige, och till dem som blir valda som ledamöter i detta organ.

Lämpligen bör ungdomsfullmäktige väljas för ett läsår, det vill säga vid terminsstart på hösten. Mötena ska ske efter skoltid. Antalet möten skulle kunna fastställas till tre, fyra per termin. Arvode bör utgå för tjänstgörande ledamot och ersättare vid närvaro på mötena. Det kan också övervägas att ge ungdomsfullmäktige ett litet anslag, en egen budget, för utgifter för till exempel enklare förtäring när ungdomsfullmäktige sammanträder, särskilt som det bör ske efter skoltid.

Med hänvisning till ovanstående föreslog vi att kommunfullmäktige skulle besluta uppdra åt berörda organ

att utreda möjligheten att inrätta ett ungdomsfullmäktige i Danderyds kommun med målsättningen att det skulle kunna startas höstterminen 2023 och att även utarbeta regler för detta ungdomsfullmäktige.

Siv Sahlström
Gruppledare (C)

§ 132

KS 2023/0185

Svar på motion från Maria Mandahl (C) med flera om att förlänga nyttjandetiden på komponenter i kommunens fastigheter

Ärende

Vid kommunfullmäktiges sammanträde den 20 februari 2023 (§ 39) väckte Maria Mandahl (C) med flera en motion om att förlänga nyttjandetiden på komponenter i kommunens fastigheter. Motionärerna framför att det är av stor vikt att alla delar som utgör hyran är så rättvisande som möjligt. Vidare anser motionärerna att Danderyds kommun tillämpar avsevärt kortare nyttjandetider på komponentnivå än vad till exempel Sveriges Allmännyttiga Bostadsbolag (SABO) rekommenderar i sin vägledning.

Motionärerna framför vidare att det finns anledning att tro att nyttjandetider som kommunen idag tillämpar är för korta, och att detta leder till överavskrivningar på 20 till 30 procent, vilket i sin tur ger högre hyreskostnader till kommunens verksamheter. Slutligen föreslås att möjligheterna att förlänga nyttjandetider för komponenter i kommunens fastigheter ska utredas.

Det kommer att krävas en väldokumenterad inspektion för att eventuellt fastställa om några komponenter kan justera avskrivningstiderna. Detta i sin tur kan resultera i en årlig minskning av avskrivningskostnaderna med högst en procent. Även om årliga kostnader skulle minska, bör det noteras att den totala kostnaden för avskrivningarna kommer att öka, eftersom fastighetsobjektet kommer att ha en längre avskrivningsperiod. Detta leder till högre internräntekostnader.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Proposition

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på att kommunfullmäktige ska bordlägga ärendet och finner att kommunfullmäktige så beslutat.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige bordlägger ärendet.

Kommunfullmäktige

§ 133

KS 2023/0227

Svar på motion från Christer Lidgard (C) med flera om att bevara koppartaken på de två pumpstationer som återstår att renovera

Ärende

Christer Lidgard med flera (C) väckte den 20 mars 2023 (§ 58) en motion om att bevara koppartaken på de två pumpstationer i Inverness som återstår att renovera. I motionen föreslås att kommunfullmäktige ska uppdra åt tekniska nämnden att vid renoweringen av de två pumpstationerna se till att koppartaken behålls samt att överväga att utrusta dem med larm för att undvika stöld.

Motionen har remitterats till tekniska nämnden som framhåller att pumpstationerna nu är föremål för en helrenovering. Att i samband med renoweringen byta de koppartak som ännu inte stulits minimerar kostnader för VA-abonenterna, minskar störningstiden för de kringboende samt ökar tryggheten på sikt. Att lägga resurser på att larma taken förefaller enligt nämnden inte heller som en bra lösning då detta inte är en garant för att taken inte ska bli stulna. Danderyds kommun har därtill tagit flera strategiska beslut som stödjer arbetet för en giftfri omgivning. I detta arbete är det logiskt att byta ut koppartaken, eftersom koppar är giftigt.

Bedömningen är att det inte har framkommit tillräckliga skäl för att besluta i enlighet med motionens förslag.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige avslår motionen.

Proposition

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på att kommunfullmäktige ska bordlägga ärendet och finner att kommunfullmäktige så beslutat.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige bordlägger ärendet.

---

§ 134

KS 2022/0312

Svar på motion från Siv Sahlström (C) med flera om att minska genomfartstrafiken på Näsbyvägen

Ärende

En motion om att minska genomfartstrafiken på Näsbyvägen har inkommit från Siv Sahlström (C) med flera. I motionen föreslås att ett förbud mot genomfartstrafik på Näsbyvägen inrättas, antingen permanent eller mellan 06:30-09:30 i södergående riktning och 15:30-19:00 i norrgående riktning. Förbudet föreslås inte gälla cyklister, blåljus eller Roslagsbanans ersättningstrafik. Tekniska nämnden har avlagt ett yttrande i ärendet.

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige anser motionen vara besvarad.

Proposition

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på att kommunfullmäktige ska bordlägga ärendet och finner att kommunfullmäktige så beslutat.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige bordlägger ärendet.

Kommunfullmäktige

§ 135

Befrielse från förtroendeuppdrag

Ärende

Eva Bergman har den 16 oktober 2023 begärt befrielse från följande uppdrag för Danderyds kommun:

- Ersättare i socialnämnden
- Ledamot i pensionärsrådet
- Ledamot i kommunala funktionshinderrådet
- Nämndeman vid Attunda tingsrätt

Proposition

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på att kommunfullmäktige ska bifalla framställningen och finner att kommunfullmäktige så beslutat.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige bifaller framställningen.

Eva Bergman
Socialnämnden
Pensionärsrådet
Kommunala funktionshinderrådet
Attunda tingsrätt

Kommunfullmäktige

§ 136

Befrielse från uppdrag som ledamot i kommunfullmäktige och hemställan om ny röstsammanräkning hos länsstyrelsen

Ärende

Eva Bergman (SD) har den 16 oktober 2023 begärt befrielse från uppdraget som ledamot i kommunfullmäktige.

Proposition

Ordförande Boris von Uexküll (M) ställer proposition på att kommunfullmäktige ska bifalla framställningen och finner att kommunfullmäktige så beslutat. Därefter ställer han proposition på att kommunfullmäktige ska hemställa att länsstyrelsen ska förrätta ny röstsammanräkning och finner att kommunfullmäktige så beslutat.

Kommunfullmäktiges beslut

1. Kommunfullmäktige bifaller framställningen.
2. Kommunfullmäktige hemställer att länsstyrelsen ska förrätta ny röstsammanräkning efter Eva Bergman (SD).

Länsstyrelsen

Eva Bergman

Interpellation ang flaggning

Till KSO:

Med den flaggnings-policy vi har idag finns det utrymme för Danderyd att flagga med Israels flagga, på samma sätt som vi gör med Ukrainas.

Borde vi då inte göra det för att visa vårt stöd till det Israeliska folket efter Hamas utstuderade terrorattack mot i första hand civila mål, kvinnor och barn.

Fråga till KSO:

1. Kommer du besluta om flaggning för Israel?
2. Om inte, hur motiverar du det?

För Sverigedemokraterna Danderyd den 16 oktober 2023

Christer Erestål
Sverigedemokraterna Danderyd

Till kommunfullmäktige i Danderyd

Interpellation till socialnämndens ordförande angående mat på våra äldreboenden.

Grunder för interpellationen

Livsmedelsverket har skickat ut en enkät till landets kommuner för att ta reda på hur stort matsvinnet är på landets äldreboenden. 60 av landets 290 kommuner har svarat på enkäten. Bland de 60 som rapporterat in ser det inte något vidare ut. I snitt slängs 108 gram mat per portion vid luncherna. Det är en tredjedel av måltiden. Det är tredje gången kartläggningen genomförs, de tidigare gäller data från 2019 och 2020. Matsvinnet ser inte ut att ha minskat, men det är svårt att avgöra säkert anser Livsmedelsverket, då resultatet bland annat kan påverkas av vilka kommuner som rapporterat in uppgifter.

yAtt mat kastas är en helt onödig belastning på klimatet och slöseri med mat, men framför allt väcker det oro för att de boende inte får i sig tillräckligt med mat. Det finns många sköra äldre på äldreboendena och undernäring är vanligt.

Resultatet av Livsmedelsverkets mätning förstärker kunskapen om att det är avgörande viktigt att det finns tillagningskök på varje boende, så att maten kan tillagas på platsen, dels för att det inte ska bli så mycket mat som kastas, dels och framför allt för att de boende ska kunna påverka vilken mat de ska få och därmed äta tillräckligt och inte bli undernärda.

Maten och en god måltidsupplevelse är avgörande för hälsan och välbefinnandet, avgörande för att de boende inte ska kasta maten de får på tallriken. För äldre, sjuka och människor med funktionsnedsättningar ska måltiden vara en ljuspunkt, och något att se fram emot. Därför är det viktigt att det finns ett tillagningskök på boendet och att det serveras flera rätter att välja på.

Den 20 mars 2023 avslog kommunfullmäktige Eva Lindman Markos (C) m.fl. motion om att alla äldreboenden ska ha tillagningskök, att det ska finnas flera rätter att välja på, och att krav på detta ska ställas vid såväl upphandling som nybyggnation. Majoriteten arbetar nu i stället för att anordna storkök, vilket innebär att maten ska transporteras och varmhållas. Det innebär också att boende inte har någon möjlighet att påverka vilken mat de ska få.

Med hänvisning till ovanstående anhåller jag om kommunfullmäktiges tillstånd att till socialnämndens ordförande Birgitta Lindgren (L) få ställa nedanstående frågor:

1. Har Danderyds kommun svarat på livsmedelsverkets enkät och rapporterat in matsvinnet från kommunens äldreboenden?

Om svaret på fråga ett är ja

2. Hur var resultatet för Danderyd

Om svaret på fråga ett är nej

3. Vad är skälet till att Danderyd inte deltagit i denna undersökning?

4. Har socialkontoret på något annat sätt tagit reda på hur mycket matsvinn vi har på våra äldreboenden?

5. Har vi kontroll på hur utbredd undernäring är på våra boenden?

6. Anser Socialnämndens ordförande att det mot bakgrund av ovanstående finns anledning att ifrågasätta klokheten i att laga de äldres mat i storkök, varmhålla den och transportera den till respektive äldreboende?

Danderyd den 13 oktober 2023

Siv Sahlström
Gruppledare (C)

Originalhandlingen är elektroniskt underskriven.